

Előfizetési árak:

Postán küldve, vagy helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . 3 frt — kr.
Évnegyedre . . . 1 frt 50 kr.
Községeknek egész évre előfizetve 5 frt.

Az előfizetési pénzek bérmentesen a kiadóhivatalhoz a legelőszörűbben postai utalvánnyal küldendők.

SZOLNOK-DOBOKA.

TARSADALMI, KÖZGAZDASZATI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Ismeretlen kézből jött cikkek nem közlünk, s csak bérmentes leveleket fogadunk el.

Szerkesztési iroda és kiadóhivatal: Deés Kis-király-utca (Baló-ház)

"Szolnok-Dobokamegye" hivatalos közlönye.
s a megyei gazdasági egyesület

A lapot érdeklő mindennemű felszólamlások (reklamációk) vagy hirdetések a szerkesztőséghez intézendők.

Hirdetési díjak: Egy 30 négyzetcentiméter tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr., ezen fölül 60 négyzetcentiméterig 1 frt s így minden megkezdett 30 négyzetcentiméternyi tér többlet után 50 kr. számíttatik. Kedvezményül 4—10-szeri beiktatásnál 50%, 11 és többszöri beiktatásnál 100%-nyi díjengedély. Bélyegilleték minden beiktatásnál 30 kr. számíttatik.

Kéziratok vissza nem adtak. Nyilttéri cikkek garmond sora után 30 kr. fizetendő.

Megjelenik minden vasárnapon.

Ismét nemzetiségi vita.

Deés, 1879. május 1.

Megyénk közelebből lefolyt tavaszi rendes közgyűlésén, melynek részleteit mai számunk bevégez, ismét inkább tulérzékenykedés mint jogosultság nemzetiségi vitát idéze föl. Nem találjuk fölöslegesnek az illetőknek, főleg azoknak, kik a román nemzet vagy annak intelligenciájának nevében szeretnek beszélni, egyik első lapunknak ez ügyre vonatkozó magassabb szempontból hozott nézetét ismertetni.

Magyarok és románok, egy haza fia Erdélyben s Magyarország némely vidékén, mint elidegenedett testvérek állanak egymással szemben. Régi sérelmek a jobbság idejéből orvosoltattak ugyan, de sok agrarius kérdésben ma is rendezetlen viszonyok léteznek, azonban ezeknek lehető terheit minden volt urbéres nemzetiségi különbség nélkül, a magyar, tót, rác egyaránt hordozza. Az újabb kor felvetette a nemzetiségi kérdéseket s így fokozta az ellentétet; az osztrák absolutizmus felhasználta a vizályt és bujtogatott; az alkotmányos szabadság tizenkét éve nem volt elég a hékeltetésre. Hiszen Magyarország ez idő alatt nem volt oly boldog s állampolgárai nem voltak oly szerencsések, hogy polgárai lehetnének elégedve. Mégis a közös állami élet, s az érdekek tagadhatatlan azonossága románok és magyarok közt közeledést hozott létre s mert a nép jó, megvoltunk együtt s egymás mellett szép békességben.

A román püspököknek a magyar nyelvnek a népiskolákban behozatala elleni felirata és küldöttsége ismét megzavarta az egyetértést. Az egyház apostolai tüzzel játszottak, de csak hamar észrevették, hogy saját fejük felett gyújtották fel a házat.

Hogy mi áll a román nép érdekében, s hogyan gondolkoznak a hazafias románok, azt bebizonyította a máramarosi románság, ez ügybeni maguk tartása által, s hogy a magyart nem vezeti elnyomási szándok, hanem becsüli a jó viszonyt a két egymásra utalt nép között.

Minket magyarokat a világhelyzet tanít méltányosságra, a románokat ugyanazon indok még inkább bírhatná annak belátására, hogy nem Magyarország bontása, hanem szilárdítása, nem a magyarokkal való vilongás, hanem szövetség áll érdekekben.

Tekintsenek át a széles Dunán Bolgárországba. Az orosz függetlennek mondja Bulgáriát, de álfirma alatt a tartományt tényleg birtokba vette.

Mi következik ebből Romániára s a román nemzetre? Mindenki látja, nincs a ki ne tudná, hogy a legrövidebb összeköttetés Bulgária s Oroszország között Románia. Ez szerencsétlenségére közben fekszik a hatalmas Oroszország és új déli tartományai közt s egész keleti politikájának útjában áll. Bizonyos, hogy Oroszország legközelebb Románia birtokba vételét fogja célul kitűzni, mert ezt nem nélkülözheti. S Romániának nincs védelmi vonala, és nincs elég védelmi ereje; Románia csak Erdélyből védhető meg és Magyarország által.

Mert kinek fekszik érdekében az, hogy Románia független állam maradjon, s be ne olvasztassék a szláv Oroszországba? Csakis Magyarországnak.

De ha Románia ránk nézve káros, ha megbízható szövetséges helyett rossz szomszéd, minek védelmeznünk Romániát? Ismerjük a muszkát, az megtanítja a románokat a különbségre magyar és orosz hatóság között; az nem fogja kimélni a román nyelvet, s russzszifikálni fog közigazgatásban, bíraskodásban, hadseregben és iskolában, mint teszi Kurlandban a németekkel, a német szövetség dáczára, s teszi Lengyelországban.

Ellenben, ha a románok Bukarestben belátják, hogy nekik mily veszedelmes az orosz, s mily hasznos lehet a magyar s csakis a magyar, akkor a két nemzet között hamar kifejlődhetik oly benső viszony, mely mindkettőnk jól felfogott érdekében fekszik, de mégis inkább a románokéban, mint a miénkben, minthogy ők a magyaroknál gyöngébbek, védtelenebbek s jobban ki vannak téve.

És kell, hogy ezt az erdélyi románok is belássák, mert tőlük is nagyon sok függ. Mihelyt kétségtelen, hogy az erdélyi s végvidéki románok Magyarország hű és őszinte állampolgárai, kikben a magyar nemzet és kormánya megbízhatik, azonnal kész lesz ez Romániát megvédelmezni, mint saját hazáját, s polgártársainak fajrokonait a Kárpáton túl nem tekintti többé versenytársnak, hanem igaz rokonnak.

A máramarosi románok magatartása erre nyújt példát, s erre ad reményt. Nem demonstráció az az erdélyi románok ellen. Hanem azoknak, kik minduntalan elnyomásról panaszkodnak, igenis lezke a máramarosi felirat, mert meg van mondva benne, hogy ezer év óta megférünk békén egy földön, s egy magyar államban, s hogy a magyar és a román elem szeretetteljes összetartása a jövőre is ép oly hasznára fog válni mindegyiknek, mint ezelőtt.

Meg vagyunk győződve, hogy közel az idő, midőn minden román nem azt fogja pátriótának tekinteni, ki a magyar állam s a magyarok ellen izgatott, hanem azt, ki — mint a máramarosiak — mindent megtett a magyar és román közötti bizalom helyreállítására. Maradjanak ők románok, mint voltak eddig sok száz esztendő óta, de legyenek egyuttal hű polgárai a magyar hazának, s ha ezt teszik és tanúsítják, biztosak lehetnek benne, hogy vallásuk és kultúrájuk érdekeinek előmozdítását a magyar állam töllük nem fogja megtagadni.

Ne adja Isten, hogy ezen igazságok felismerésére egy vesztes politika tanítsa meg a románokat akkor midőn már — késő.

Szolnok-Dobokamegye tavaszi rendes közgyűlése.

(Vége.)

Olvastatik az áll. vál. javaslata, mely szerint az alispán utasittatik a községeket és egyeseket felhívni, hogy a szamosvölgyi vasutat, úgy

erkölcsi, mint anyagi támogatásban részesítsék.

E javaslat igen érdekes vitát keltett, melyből mindenki meggyőződést szerezhetett arról, hogy a vasut fontosságának tudata általános, hogy az eszme valóstításáért mindenki egyaránt lelkesedik, különösen kitűnt a vita folyamán az, hogy korunk is az üdvös eszmék, a közügy bajnokait, azok feláldozó buzgalmát méltányolják és a közérdekben kifejtett sikeres tevékenység a közönség lelke mélyéből fakadó háláját nyeri meg.

Mindezen szépet és jót megtanultuk az érintett vasuti vitából és így köszönet gr. Bethlen Sándor urnak, hogy a vita megkezdése által azok megismerésére alkalmat nyújtott.

Nevezett felszólaló koránál és tapasztalatánál fogva konzervatív érzelműnek valja magát, a miért nem barátja a rohamos előhaladásnak. Ő is tud lelkesülni eszmékért, de nem szereti, ha azokat apróbb részleteiben is kidolgozva egyszerre csak készen tárják elébe. Szereti, ha valamely ügy előbb pipaszó mellett barátságosan beszélgetik meg és csak ezután kerül meghányás-vetés végett konferenciába és így praeparáltan a zöldasztalhoz. Nem hiszi, hogy a vasut ügye minden oldalról kellőleg megvitatva lett volna, de ha voltak is tanácskozások, eddig azokban részint betegsége, részint más körülmények miatt nem vett részt. Elmondja ezennel nézetét őszintén és becsületesen, de nem ellenzéki viselkedéssel, mit netalán keletkezheto félreértés kikerülése tekintetéből hangsúlyozni kíván.

Megvallja, hogy ijedtség fogja el, midőn szénézve mindnyájunk vagyoni állásának hanyatlását kell tapasztalnia. Ha kell példa, erre példa — folytatja szóló — itt vagyok magam is. Én e megye első adófizetői közé tartozom és mégis az adófelügyelőt hívom fel tanumul nem vagyok képes adómat a maga rendes idejében pontosan lefizetni, hanem adó executió útján hajtják fel tőlem azt. Pedig hát nem iszom, nem kártyázom, fényűzően nem költezem, hanem szerényen visszavonulva élek. Ily viszonyok közt érett megfontolást igényel mind az, mi költezéssel jár. Ne szorította senki arra, hogy vasuti részvényt irjon alá, bizassék az mindenkinek tetszésére. Ismételi, hogy ő nem az elvet ellenzi, de hazafias kötelességből emeli fel szavát az ellen, hogy a községekre ráerőszakoltassék a vasuti részvények aláírása. Sőt indítványozza, hogy a községek részéről csak oly részvények fogadtassanak el, melyeknek aláírásához minden községi tag egyhangulag hozzá járul.

Beszédje értelmében szerkesztett határozati javaslatot nyújt be, mit elfogadásra ajánl.

Simó Lajos beösméri, hogy a tisztelt gróf urnak igazsága van, de éppen ez ösztönözzön minket arra, mindazt megtenni, mi a helyzet javítását eredményezi. A javítás egyik eszköze kétségtelenül az is leendő, ha Deés városa és ez által megyénk a nagy világgal érintkezésbe hozatik, ez éppen a kérdésben forgó vasut létesítése által fog elértni. Mert az nemcsak e város, nemcsak e vidék, hanem egész hazánk összes lakószainál expediensül fog szolgálni a megrongált anyagi helyzet javítására. Ez okból kötelességének tartja az áll. vál. javaslatát pártolni.

A gróf urnak azon indítványát, hogy a községek vasuti részvények elfogadására ne erőszakoltassanak, alap nélkülinek látja, mert az áll. vál. nem azt javasolja. Neki legkevesebb tudó-

mása sincs arról, hogy valaki e tekintetben csak legesekélyebb pressiót gyakorolt volna. Az igaz hogy a községek részvények vétele iránt fel lettek szólítva, de nem valamely hatóságtól, hanem a vasuti 6-os bizottságtól. És ha tekintettel a mostoha viszonyokra a részvények vásárlásával az egyesek, vagy községek terhelve lennének is, ezen áldozatot a saját magán- és a közérdek szempontjából hozzák. Azt mondja a gróf ur, hogy a községeknek alig van egy tagja, mely ösmerné a részvény fogalmát, mely tudná azt, hogy mit tesz részvényt aláírni, mely befogni képes volna, mire való a vasut. Ez nagyon sajnos körülmény. És hogy a községekbeliek a világtól oly hátramaradtak ne legyenek, már csak ezért is égető szükség van a vasutra, mint a mely egyszersmind a közművelődésnek hatalmas tényezője. Különben van minden községnek intelligens birtokosa, vagy legalább értelmes körjegyzője, ezeknek köteleességében állana a vasut fontosságáról a közönséget felvilágosítani. Ő a maga részéről teljes szívéből és lelkéből kívánja, hogy a vasut ügyében megindult mozgalom sikeres eredményhez jusson, mi felett nem is kételkedik. Nem helyeselheti, ha bárki is e cél útjába akadályt gördítne, annyival inkább, mivel minden erre fordított fáradság, áldozat meg fogja hozni jutalmát. Hassunk tehát mindnyájan oda, hogy a vasut mielőbb létesítsék. (Általános helyeslés.)

Ezután Descöffy Mihály szóllal fel ez ügyben s gr. Bethlen Sándor ur beszédjére reflectálva megjegyzi, miszerint nagyon jól érti miért konzervatív a gróf ur, mert teljesült rajta az a német közmondás: „Das Halt erhaltet mich!“ Sőt beismeri, hogy mint birtokosnak neki is konzervatívnek kellene lenni. De midőn jelenleg a főispáni székben egy oly közszellemű s ernyedetlen munkásságú férfit tisztelünk, ki nemes hívvel a vezetésére bízott megye előhaladásán ernyedetlenül munkálkodik, köteleességének tartja a maga részéről e közhasznú törekvést csekély tehetségéhez képest elősegíteni. (Általános zajos éljenzés, helyeslés.) A mai korban pipa szó mellett fontos határozatokat hozni nem lehet. Megszűnt azon időszak, midőn egy néhány magát coripheusnak tartó egyén clique-ké alakulva a megye dolgainak elintézése színe alatt saját érdekeiket mozdíták elő. A jelen kor megérté hivatását és az örök el nem forgácsolását tüzte céljául; hatalmas jelszava: „Egyesült erővel!“ A társadalom minden terén az egyesülés érvényesül, tehát természetesnek találja, hogy mi is ez elvet kövessük. És ez okból önként következik, hogy a vasut ügyében is, úgy a községek, mint az egyesek válllvetve való működésre hívassanak fel.

Megengedi a gróf urnak, hogy ziláltak a mai anyagi viszonyok, sajnálattal hallja, hogy a gróf urra is oly annyira hatással vannak azok, hogy adóját sem tudja kifizetni, és ha megengedi is, hogy egyesek képtelenek 250 frtért félrészvényt venni, de hát akkor miért ellenzi a gróf ur, hogy a részvény vásárlás tekintetéből egyesülés történjék? Hiszen ez csak nagyon természetes, hogy ha egyes községi tagok nem vásárolhatnak, álljanak össze, vásároljon a község.

Egyáltalán nem találja áldozatnak a birtokosok részéről, hogy részvényeket vesznek, hiszen azt a saját érdekekben, a saját előnyükre cselekszik. Kéri a közgyűlés minden tagját egyenként és összesen, miszerint a vasut építését a legmelegebben pártolni méltóztassanak. (Tartós éljenzés.)

Róth Pál igazat ad a gróf urnak, midőn azt állítja, hogy leghelyesebb konzervatívnek lenni. Konzervatívnek kell lenni a magunk vagyonunk szempontjából.

Ha valaha ügy előleges megbeszélgetés tárgya volt, úgy bizonyára a vasut ügye igen is ugyancsak az volt.

S kellemetlenül értesült, hogy a községi birtokosok némelyike, kik az ügy felkarolására hivatva volnának, nem fejtenek ki kellő buzgalmat, vagy épen hidegen maradnak, azonban tudja, hogy ezek száma csekély. A mi a gróf ur által hangoztatott kényszerítést illeti, ez tudomása szerint mi alappal sem bír. Ezért szívesen adja szavazatát az áll. vál. javaslatára.

Vass Imre nagy örömeinek ad kifejezést a

felett, hogy ennyi derék ember lép a jó ügy mellett a sikra. Az az ügy, mely ennyi és ily pártolókra talált, az csak közhasznú és üdvös ügy lehet és annak diadalra kell jutni. Nem első ízben indult meg ezuttal a mozgalom, évekkkel előbb hasonló történt, de sikertelenül. Épen azért kell most erélyes intézkedéseket fogamatban venni, hogy e terv elődje sorsára ne jusson. Azt mondja gróf Bethlen, hogy a mostani nyomasztó anyagi viszonyok között e terv kivihetlen, hagyjuk azt jobb időkre. De ki biztosít minket arról, hogy jobb idők következni fognak?

Ki biztosít minket arról, hogy akad-e a jobb időkben oly lelkes honfi, ki megyéje, vidéke, hazája érdekét annyi odaadással, szolgálja fogja? Ki biztosít minket arról, hogy vajjon a kormánynak már megnyert és biztos nagy mérvű szelemi, de főleg anyagi támogatását a jobb időkben meg fogjuk-e nyerni?

Uraim! Itt nincs halasztásnak ideje, helye. Most van a jobb idő, most kell tenni!

Tenni kell minden községnek, minden egyesnek és a ki ez ügy érdekében nem cselekszik, az méltán tartható jelen ügy ellenségének. Különösen pedig az, a ki tehetsége daczára részvényt nem vásárol. A vásárló nem hoz áldozatot, saját előnyét mozdítja elő. Ott van példa rá a hasonló viszonyok között épült arad-körösvölgyi vasut.

Gr. Bethlen Sándor beismeri, hogy igaz, mi az arad-körösvölgyi vasutról mondatott, igaz hogy ott tapsolnak és éljeneznek, tapsolni és éljenezni fog ő is itt is, ha a terv sikeresen kivitetik. És ő azt szeretné is elérni, és reményt talál az általános pártolásban. Felszólalásakor hangsúlyozta, hogy ő a vasut ügyének nem ellensége, annyival kevésbé az annak érdekében fáradozóknak, mint többen gyanúsítani kívánják. Kijelenti, hogy lesz alkalma mindenkit az ellenkezőről meggyőzni. (Éljen!) Határozati javaslatát visszavonja. (Éljen!)

Az áll. vál. javaslata egész terjedelmében elfogadtatik.

Az ülést az elnöklő főispán az idő elhaladván bezárja.

3-ik nap.

ápril 19-én

Főispán ur ő méltósága az ülést d. e. 10 óra után megnyitván, a tegnapi ülés jegyzőkönyve hitelesítettik.

Ezután olvastatnak az állandó választ. javaslatai mik rendre minden vita nélkül egyhangulag határozatra emeltetnek.

Lapunk szűk kerete nem engedi meg, hogy minden hozott határozatot felemlítsünk s azért csak a legfontosabb és közérdekűek főlemlítésére szorítkozunk.

Jóváhagyatik Deés városának azon intézkedése, mely szerint a szükségtől kényszerítve egy adó tiszt és 2 szolgai állomás rendszeresített, bár ha ez által Deés városának annyira igénybe vett szűk pénztára nem remélt kiadással lesz terhelve akkor, midőn épen deficitus állapota megtakarításokat parancsolna.

Szamosujvár Korbuly János nyugdíjazott városi tisztviselőnek szerzett érdemei megjutalmazására 200 frtot szavazott meg. Helyben hagyatik. Föl kell itt említenünk Szamosujvár városának azon eljárását, mely szerint egy ügyben az első lépést a megye kikerülésével a miniszternél tette, honnan természetesen az illető helyre utasított. Hát Ugocsa még sem koronáz?

Bethlen község pénztárnokának eddigi volt évi fizetése 120 frtra emeltetik.

A bő tárgysorozat kimerítése után egy kérdés terjesztetett elé, mely indítványnak tekintethetvén tárgyalás alá bocsáttatik.

A kérdés lényege oda irányul, miszerint Gyárfás Ferencz m.-láposi szolgabíró ellen indíttassék meg a fegyelmi eljárás és pedig az okból, mert a nevezett szbíró Latis Elek és társait egy körjegyzői választás alkalmával illetlen és sértő szavakkal illeté.

Az áll. vál. azt javasolja, miszerint tekintettel arra, hogy a felhívott bíróság ez ügyben felhagyási határozatot hozott; tekintettel arra, miszerint a fegyelmi hatóságként eljáró alispán a szolgabíró ellen fegyelmi vétséget nem állapított meg, annyival kevésbé tartozhatik a közgyűlés illetékes-

sege alá, mert az az alispáni határozat ellen fellebbeviteli forumot nem képez, de az ide nem is felebbeztetett. A mennyiben pedig az alispáni határozat ellen kellő időben fellebbezéssel nem éltek a panaszosok, a szőnyegen forogó ügy befejezettnek veendő. Ez okból javasoltatik kérelmek elutasítása.

Mann Gábor kijelenti, hogy ő nem helyesli az állandó választmányi javaslatot és az ellen szavazott. Ez alkalommal külön határozati javaslatot kíván beadni, de előbb kéri Latis Elek s társainak Muuteanu Ágoston ügyvéd által szerkesztett kérését felolvasni.

Főjegyző felolvassa a kérvényt, melyben mondatik, hogy a panaszolt szolgabíró a jegyző választás alkalmával az egész román intelligentiát megsérté, mert a román értelmiséget munkára képtelen tunya népnek nevezi, míg a férfiak a tisztaság követelményének legkevésbé sem igyekeznek megfelelni, addig nejeik selyem ruhákban pompáznak stb. stb.

A felolvasás után ismét feláll Mann Gábor és indítványozza miszerint jelen esetből kifolyólag a hallottak nyomán rendeltessék el a szbíró ellen a fegyelmi eljárás, annyival inkább, mert a fegyelmi hatóságként eljáró alispán nem is jól fogta fel a törvényt és nem annak rendelkezéséhez képest határozott. Ő mindenkinek figyelmébe ajánlja javaslatát, habár elfogadásához nem sok reményt köt, az okból mert számos tisztviselő van jelen.

Utánna Vékony Ferencz pártolja az áll. vál. javaslatát.

Descöffy Mihály hasonló szempontból indul ki, de megjegyzi, hogy meggyőződése szerint vannak olyan esetek melyek társadalmi uton oldandók meg, olyan sérelmek, melyek lovagias elégtétellel torlandók meg, ő a fenforgót ilyenek tekinti.

Alispán reflectálva arra, miszerint az mondatott, hogy ő a törvényt nem jól értelmezte, kénytelen megjegyezni, hogy az lehetséges, mert hát bizony az alispán is ember és így az is tévedhet, de határozottan kijelenti, miszerint a fenforgó esetben lelkiismeretesen áttanulmányozta a hozzája áttett bírósági vizsgálati iratokat és a fegyelmi törvényekkel való szoros összevetés daczára fegyelmi vétséget megállapítani nem volt képes. És őtet a határozathozatalánál sem rokonszem ellenszenv nem vezérli, csak a törvények intézkedése, melyet nem szegett meg soha s nem is fog megszegni annyival kevésbé egy két ember kedvéért.

Egyébiránt helyteleníti, hogy ezen ügy a közgyűlés elé hozatott. Ha panaszosok magukra nézve sérelmesnek találták az általa hozott határozatot, az ellen a törvényt szabta jogorvoslattal kellett volna élniök.

Mann azt hiszi, hogy nagyon balul fogta fel az alispán a jelen esetet, midőn abban fegyelmi uton megtorlandó sértést nem lát, de az alispán ilyenképeni eljárásán nem csodálkozik, mert nem első esete ez az alispánnak, midőn a sérelmet elnézi. Hasonlóan járt ő el évekkal ezelőtt is, a mikor még mind jegyző működött. Itt per longum et latum egy talán még 10 év előtt felmerült románokkal történt esetet kezd elbeszélni, de az elnöklő főispán által figyelmeztetik, hogy a tárgynál kell maradnia. Ezután a jelen ügyet olyannak mondja, mely az egész román nemzetet sérti meg, s melynek igen szomorú következményei lehetnek.

Az alispán személyes kérdésben kérvén szót, minden gyanúsítást visszautasít, a Mann által felhozott ügy a jelenlegivel mi összeköttetésben sincs. Abban az alispán Mann beismerése szerint is, mint jegyző vett részt s így még csak szavazati joga sem volt, és semmi befolyást nem gyakorolhatott. Tiltakozik az ellen, hogy eljárása közben faji tekintetek által hagyná magát vezettetni, sőt úgy mint magán ember, úgy is mint hivatalnoknak minden törekvése odairányul, hogy a békés egyetértés fenntartassék. Nincs senkinek joga, sem oka a románok közül őt csak valamivel is gyanúsítani, ismételve kijelenti, hogy mellettekintetek soha sem fogják őt a törvényt sértő ösvényéről letéríteni. S minden embert, úgy Mann Gábort is saját érdeme szerint becsüli.

Róth Pál Mann ur azon megjegyzése folytan szólal fel, melyszerint a tisztviselők azért fognak ellene szavazni, mert az alispán így akarja. Ez nem áll. Mert ő meggyőződését senkié alá nem rendeli soha, ő belátása szerint szavaz és meg van győződve, hogy tisztviselő társai hasonlóan cselekedeznek.

Munteanu Á. ha tudta volna, hogy nemzetiségivitére fog ezen ügy alkalmat szolgáltatni, ő úgy valóban be nem terjesztette volna, mert ő épen úgy, mint az alispán a békés egyetértés barátja. Azonban a jelen ügyben a közgyűlés által megtorlandó sérelmet lát, s ezért nem fogadhatja el az áll. vál. javaslatát, hanem csatlakozik Mann indítványához. Deseöffnynek pedig megjegyzi, hogy a sértő ellen lovagias elégtétel nem volt követelhető, mert ha ez kéretett volna, hiszi, hogy a szbíró rögtön az 54-ki patensre hivatkozott volna.

Esztegar László az illető szbíró szempontjából kéri ellene a fegyelmi vizsgálatot megindítani, hogy ez által a megtámadottnak alkalomnyújtassék a maga tisztázására.

Miután még Vékony, Medgyes és az alispán a tárgyhöz szólottak, s ezek közt föl lett említve, hogy ezen kérelmezésnek csak szolgabíró Gyárfás Ferencznek az illetők általi meghűrezoltatása volt céljuk, nagy többséggel határozatilag kimondatik az áll. vál. javaslata.

A főispán ezen ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére a bizottság kinevezése után megköszönve a tagoknak a közügy érdekében tanúsított fáradozásukat, az ülést bezárta. A főispán lelkes éljenzései közben a gyűlés szétoszlott.

A kormány szemléje a szamosvölgyi vasút fölött.

A szamosvölgyi vasut sokféle nehézségek daczára is, bár csendesen és minden üzleti zaj nélkül, lassanként közeledik létesítése nagy célja felé. És vizsgálva ezen nehézségeket, ha azoknak forrását részben anyagi helyzetünk szomorú viszonyaiban találjuk, de nagyobb része a közönyösség, azon rövid látó indolentia, mely a kínálkozó előnyöket nem akarja látni és felismerni. De mindezek daczára ennek ügye halad, fölkarolva a közjónak azon igénytelen napszámosai által, kik egy vállalat létesítéséhez szapora fiilléreikkel sietnek, addig is míg a gazdagok forintjaikkal meghoznák a közjó és saját érdekekben elvárható kötelezettségük teljesítését.

És erre azt hisszük, ösztönül fog szolgálni, ha nyilvánosságra hozzuk, miszerint a kormány nem érte be a szükséges sinek megajánlásával, hanem a múlt hóban a keleti vasut érdekében a Brassóba kiszált felügyelő mérnökét Ludwig Gyulát utasítá, hogy ezuttal a szamosvölgyi vasut munkálatokra nézve tenne egy felülvizsgáló szemlét.

Ezen felülvizsgáló szemlét e miniszteri kiküldött nállunk teljes incognitóban teljesíté, s erről nyert utólagos értesülésünk után vasuti farradhatatlan, jelenleg Budapesten időző mérnökünk Rozenfeld, ma már saját kérelme következtében, a kormány jóváhagyásával Péterfi Zsigmond ez eljárás eredményére vonatkozólag személyesen nyert értesülése nyomán tudatja, hogy az irt felügyelő ur mindenek előtt kijelentette, hogy semmi féle nehézségek nem fognak a főfelügyelőség részéről fölhozni, ő a vonal irányát, hosszszelvényét, valamint a költségvetést az engedélyezésre alapul elfogadja és csak az építkezés foganatosítása előtt a vonal áthelyezése iránt 2 helyt kérne tanulmányozást, t. i. a szamosújvári vonal áthelyezése a kis szamos balpartjára, a mi mintegy 2 kilométerrel rövidítné a vasutvonalat és így az építés költségét tetemesen lecsökkentené. Ugyan is, hogy az állomáshely vagy indóház Szamosújvár barompiacán lehessen, szükséges a vasutat Dengelegtől letérőleg Hezsdát községnek vezetni, hol a jobb partra átvezetés költséges töltés mellett, egy hidnak építését teszi szükségessé, nemkülönben Szamosújváron alul Péterháza oldalos határa s az innen a Kis-Szamos balpartjára viszonti átjöhetségért, újból egy hidat kell építeni, s ezen Szamosújvár városának adandó előny mintegy 50,000 frt kiadással lesz

egyekötve, midőn ellenben a Dengelegről egyenesen a széplaki hegy alatt, a némái határ felé vezetett egyenes vonal ezen kiadást nem tenné szükségessé. A második pedig a későbbi folytatás tekintetéből kívánatos lenne a deési állomásnak körülbelül a Szt-Benedekre vezető uthozí helyezése és legfőlebb a jelenleg tervezett állomás helyén csak a személyek fölvetelére egy kisebb kitérő állomást, egy kisebbszűrű fölveteli épülettel; a teher fölveteli építmények, úgy mint a mozdonyvázin forgókorong a szt-benedeki ut mellett állomáson lenne letesítendő.

Az első pontra megjegyeztem, hogy tervezésben, mely szerint, hogy a vonal Szamosújvár városára nézve legkedvezőbben vezetessék, azon szempontból indultam ki, hogy e gazdag és kereskedő város saját érdekének felkarolásáért e költségesebb, hosszabb vonal kiépítésére aránylag nagyobb anyagi áldozattal hozzájárulással fogja viszonzni, csak azon esetben lehetne tekintetbe venni a főfelügyelőség által ajánlatba hozott vonal áthelyezést, ha a pénzbeli erő ezen előnyösebb de költségesebb vonal kiépítését nem engedné.*)

A 2-ik pontra hasonlólag tettem felvilágosító észrevételeket, jelesen, a vonal további folytatása érdeke se ellenzi, sőt követeli az indóháznak Deés városa lehető közelében, a Rózsahegy végpontján az egyesült két Szamospartjának szomszédságában építést.

Különben a főfelügyelő ur az egész költségvetést és minden adatot legrészletesebben megvizsgálta, és úgy látszik igen meg van elégedve. E pálya és tervezése iránt igen hűzögőleg nyilatkoztak.

Midőn a kolozsvári csatlakozási agitációt is érintettem, e szavakkal közbe szolt: „igen sajnálva hallottam, hogy épen állami közegek adták magukat ily absurdum és helytelen agitáció eszközüül.“

Szinház.

(X.) Hős Pálffy alkalmi darabbal kezdé meg előadásait a királyi pár ezüst lakadalma örömnepén, a városunkban mulató Kuthy színtársulata. Maga a társulat oly jelesen van szervezve, hogy színi erővel a provízián másokkal bátran kiálja a versenyt. Változatos játérendje, sikerült előadásai a vidék bármely városában pártolásra érdemesé teszi. S miután a tappintatos igazgató korunk e téreni igényeit nemcsak föl fogta, hanem mullattató bohózatok a látványosság s ujdonságuk által vonzó operettek színrehozatalával kielégíteni is kész: szűk a pénz, nincsen pénz jajgatásaink mellett pártolásra nemcsak számíthat, hanem ezt tényleg meg is nyerte a mint ezt az eddigelé színre hozott darabok népes látogatása igazolta.

„A nagyzás hobortja“ vala második előadása. Rosen Gyula e sikerült vigjátéka, mely a német modorosság mellett, részben bir francia szellemdussággal is. Benne korunk egy nagy gyengéje a nagyravágyás, az önbálványozás több oldalról van feltüntetve, mely végre csak nem a mániáig, egész a hobortig fokozódik. Riegencheim bankár Aranyosi Gyula neje Eugenia grófnő Biróné minden áron leányait mágnáshoz igyekszik férjhez adni, A polgár érzelmű atya erre nem sokat adva, azonban ő maga is az anynyiszor ismételt elfoglaltatása daczára lassankint a nagyzás egymás nemében esik, s benne is egész hoborttá lesz, hogy a birodalmi cancellár állami ügyekben hajlandó az ő véleményét kihagatni, sőt még látogatásával meg tiszteli. E kettős hobortból kifejlődő érdekes és neveltető jeleneteket rokonuk Walter Konrád, kit Bónay Karola ki nem fogyó kedélyességgel személyesite, ügyesen szövi és bonyolítja ki, mindketten kijózanodva a nagyzás hobortjából.

A harmadik előadás vala „Niniss“ e híres francia bohózat, mely nem fürdön, hanem egy türdés keretében foly le. És a színművekben a meglepő jeleneteket előidéző zsebkendő, legyező s levél feledés és kicserélés helyét öltönyök, jelesen nadrágok el és kicserélésével s az ebből kifejlődő komikus jelenetekkel találkozunk. A darab hősnője Niniss egy táblalabírosan szólva nem igen jó hírben álló hódító szépségű kecses perszóna. Ez sok kalandjai után egy grófnő megüf, s multjára vonatkozó, őt compromittáló leveleinek kézrekeríthetése több nevetséges jeleneteket idéz elő. A czimszerepet Zombory Gizella nagy elevenség és sok kecses adá, s midőn mint fordendő jelenik meg a közönség előtt, azt hisszük, hogy nem jelmezes alakját,

*) Ha a kolozsváriak és megyei több nagyobb birtokos által tanúsított ez ügybeni indolentia az első tervezetnek kivételét kérdésessé tenné, megvagyunk győződve, hogy Szamosújvár várossa és annak kereskedő s vagyonos polgárai nem késnének az erre szükséges eszközök előteremtésében.

hanem inkább sikerült dalát tapsolta meg a közönség.

A negyedik előadás „A fourchamboult család“ vala, Augier Emilnek e nemes irányu szellemes műve, melyben ismét találkozunk egy meghatóan szomorú jelenettel, mely oly gyakran ismétlődik az életben, a nagyravágyás a gondatlan költekezés következtében. E boldog bankár családot a bankárné, kit Kutayné találó hűséggel személyesite luxorus élete ruiniroza, melyet férje Aranyosi Gyula engedékeny gyöngesége által se tudta korlátozni, a gögös nő jámbor férjével szemben kivívó követelő magatartását dus hozományával tartván indokoltak. A darab személyei közt legrokonszenvesebb az ifju Letelker Marie, ki második tűzhelyét találá föl e családkörében, melyet Maar Julia megható bensőséggel és a szív meleg érzelmeinek gazdag színezetével alakita.

Május első napját írjuk, a dal, zene és ének vidám napját. A tisztult láthatáron fölkelő sugarokat a madár sereg vidám dala üdvözli; nap-hosszán barna hangaszaink zenéjétől viszhangzának neves utcáink, s estvère dal, zene s ének együttesen várnak reánk az először bemutatott operettben az előadásra kitűzött: „Kornevilli harangok“. S aztán minden egyesül benne a mi egy közönségre vonzerővel birhat. De a siker gyakorlott és képes erőket föltételez, mert gyenge kezek közt Kornevillnek is félre huzott harangjai dissonans hangokat adnak. Különben a távolból hozzánk is elhatott búhajos hangja még a vidéki műélv után vágyódókat is allarmirozta, s így ma zsufolt színházunk lesz, melyről jövő számunkban szöluatunk részletesebben.

VEGYESEK.

— **Megyénk** közigazgatási bizottsága rendes havi ülést folyó hó 8-án tartja meg.

— **A szamosvölgyi vasut** létesítése érdekében alakult 6-os bizottság f. hó 6-án d. u. 4 órakor ülést tart.

— **A királyi pár** ő Felségeik ezüstmenyegzője napját Csáki-Gorbón és Magyar-Láposon is megünnepeleék, a kir. járásbiróság, szolgabírói hivatal, esendörtség és pénzügyörtség ő szes személyzete testületileg jelenvén meg az Isteni tiszteleten. Ez alkalomból m.-láposi Voith Jakab az álamiskola növendékei közötti kiosztás végett 6 dró 1 frtos tallért ajándékozott. A népnevelés ügyének előmozdítását célzó e nemes tett önmagában leli dícséretét.

— **Világtörténet** a legrégibb időktől korunkig, a műveit közönség számára megrendelhető füzetenként 30 kron Weismann testvéreknel Budapest Ferencz-József-ter 8.

— **„Szép lányokról“** czim alatt mulattatva oktató jeles művet irt Dengi János gymnasiumi tanár Debreczenben. Kapható 1 frton a szerzőnél.

— **Schveiczzer Sándor** deésaknai m. kir. bányanagy a szegedi árvízkarosultak javára 110 frtot küldött be a megye alispánjához. Az adakozók névsorát térszűke miatt csak jövő számunkban közölhetjük.

— **A deési társalkodási egylet** kölcsönkönyvtára részére több szépirodalmi új mű érkezett, melyre midőn a t. olvasó közönség figyelmét felhívjuk egyszersmind tudatjuk, hogy négy forint tagsági évi díj mellett annak még a vidékiek is tagjai lehetnek.

— **Az adókvető** bizottság folyó hó 5. 6. és 7-én Deés város jövedelmi adóját fogja tárgyalni.

— **Az erdélyrészi birtokrendezés** tárgyában tanácskozó enquete megállapodott, hogy a tagosítást kérelmezők az eddigi egy harmad helyett egy ötödöt birják a községi birtoknak s ez ötödbbe minden testület birtoka beszámításék, továbbá a combinált jogi és közgazdasági eljárás fentartása mellett nyilatkozott. — **Az erdélyrészi** görög-keleti zsinat Román Miron érsek indítványára, az ezüstmenyegző emlékére, tízezer forint alapítványt szavazott meg szegényebb sorsu lelkészek javadalmazására. — **Eger** az örömnapon fényesen ki volt világítva. — **Orsován** népünnepe is volt, hagyományos ökor-súttással, melyre a szomszéd romániai községek-ből is számos vendég jelent meg. — **Karánsebesen** az izraelita imaházban a közönség nagy szöveggel énekelte a néphimnusz. Nagy-Bosányban (Nyitra megyében) pedig a tótajku iskolai ifjuság a Kölesey himnuszát, s mind a két mozzanat arra mutat, hogy a véghelyeken is egyre izmosodik a magyar érület. — **Szege-den** úgy árad a víz, hogy tán ma már el is érte a régi magasságot. — **Csongrádot** a zöld ár fenyegeti, a védgáton ismét ezer meg ezer munkás dolgozik.

Szolnok-Dobokamegye alispánjától.

Sz. 4213.—1879.

HIRDETMEY.

Az ördögös-füzesi választó kerület részéről mult 1878. évi deczember 3-án megejtett megye

bizottsági tag választása megsemmisítettén, a helyett a megyebizottsága folyó évi április hó 17. és folytatva tartott közgyűlésében 8. jk. sz. a. kelt határozatával újabb választást rendelt el, s e választás határidejéül folyó évi május 28-ik napját tűzte ki, választási elnökül pedig Keczei Ferenczet küldötte ki.

Midőn erről a választó közönséget értesitem, egyszersmind figyelmessé kívánom tenni az 1870. évi XIII. t. cz. ide vonatkozó intézkedéseire.

Deésen, 1879. április 26-án.

Szarvadi Pál,
alispán.

Deés városi árai 1879. ápril. 29-ről.

Egy hectoliter tisztabuza 4 frt 20 kr., rozs 3 frt. 30 kr., törökbuza 2 frt. 55 kr., elegy buza 3 frt. 75 kr., zab 1 frt. 32 kr., árpa — frt. — kr., pityóka 3 frt. — kr., kendermag — frt. — kr., lenmag — frt. — kr., haricska frt. — kr., egy liter lencse 15 kr., paszuly 8 kr., borsó 12 kr., köles 15 kr., bab 8 kr., Egy köbméter fa: kemény 2 frt. — kr., lágy — frt. — kr., egy kilogramm marhahús 36 kr., juhús — kr., sertéshús 40 kr., disznó zsír 82 kr., egy koszu vereshagyma 4 kr., fokhagyma 6 kr., a pálinka 18 foku: litere 28 kr.

Deés, 1879. április 29.

Vékony Ferencz
főkapitány.

Országos vásárok megyénkben

Máj. 7-én Rettegen.

„ 13-án Magyar-Lápos.

„ 24-én Kendi-Lóna.

„ 25-én Alparét.

„ 30-án Czege.

Felölös szerkesztő: KOVÁCS SAMU.

H i r d e t é s e k.

Hirdetmény.

Kodor községének határán a Weér Sándor féle birtokra a folyó év nyarára mintegy 200 darab marha legeltetés végett felvétetik.

Értekezhetni Deésen ügyvéd Nagy Miklós irodájában, Kodor községében pedig Békesi Ferencz körjegyzőnél.

Nagy Miklós.

Felső-Kodorutczában egy 3 és fél holdas kert, jó karban levő deszka kerítéssel, mely áll gyümölcsös, szőlő, luczernás és kaszálóból, haszonbérbe kiadó vagy örökáron eladó.

Ertekezhetni:

Lászlóffy Géza,
tulajdonossal.

A deési takarékpénztár közgyűlése.

A deési takarékpénztárnak folyó év április 27-re összehívott rendes közgyűlése, nem lévén érvényes határozathozatalra képes, az alapszabályok 55. §. értelmében tizenegyed napra azaz folyó év május 11. d. e. 10 órára, a második közgyűlés azon figyelemztetéssel hivatik egybe, melyszerint az akkor megjelenő részvénye-

sek: az első közgyűlés napi rendéhez tartozó tárgyak fölött minden további tekintet nélkül érvényes határozatot fognak hozni.

Deés, 1879. április 28.

Az igazgatóság.

Eladó major.

Deésen az ugynevezett kistemetőn 4 hold kiterjedésű telken levő 3 szoba, konyha, pinczével ellátott lakóház, 40 drb marhára való istálló, 10 szekér elhelyezésére szolgáló szekérszín és egy a legjobb állapottban levő 6 öl hosszú 4½ öl széles zsin-

delyfedelű padolt csűr, úgy a fenti területbe belefoglalva levő veteményes és a nemes gyümölcsfakkal beültetve levő nagy gyümölcsössel együtt eladó.

Értekezhetni lehet ügyvéd Nagy Miklós ural Deésen.

Alolirotnak van szerencséje a t. cz. közönségnek tudomására juttatni, hogy lakását tkts. Eperjesi László ur házába, az ugynevezett Proponatio szomszédságába hol eddig tkts. Nyárádi Izsák ur lakott, tette át.

Deés, 1879. április hó 25-én.

Adler Mihály,
gyakorló orvos.

A trieszti

AZIENDA ASSICURATRICE

a birodalom legrégebb biztosító intézete, mely 1822-ik év óta fenáll.

Tőke és kezelési alapja **12 millió frt.** o. é.

Ezen biztosító intézet alólírott képviselője mindennemű biztosítások feltételére ajánkozik, nevezetesen:

Tűzkárok ellen épületekre, gabona, szénatermék és gépekre.

Jégkárok ellen teljes kártérítés biztosításával.

Életbiztosításokra minden fennálló módzatok szerint.

A szolnok-dobokamegyei gazdasági egyesület tagjai biztosításaik után a megkötött szerződés értelmében a rendkívül jutányosra szabott díjakból tűzbiztosításoknál cserépfedelű kockázatoknál **33 1/3%**, zsindey kockázatok után **20%** és szalma fedelű kockázatok után **20%** engedményt élveznek.

Jégbiztosítások után azonnal **20%**-toli lejtés engedményeztetik.

Minden további felvilágosítások adására akár személyesen, akár levélileg azonnal a legnagyobb készséggel ajánkozik.

A szolnok-dobokamegyei gazdasági egyesület titkári hivatala (Lászlófi Bogdánféle ház a megyeház mellett)

Deésen, 1879. márczius 10-én.

Bovánkovics Gyula,

gazdasági egyesületi titkár
mint

az Azienda Assicuratrice
központi ügynöke.

8-12

Dr. HANDLER MÓR

orvos és sebésztudor, szülész és szemész,

gyógyít gyökeresen fényes s tartós siker **biztosítása** mellett mindennemű

titkos betegségeket

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, u. m.: az **ingerlékeny gyengeséget**, az **ondófolást**, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt),

2) **hugycsőfolyásokat** (még idülteteket is), a **nemzőrészek bujakóros felkelyeit** és **másodrendű bujakórt** minden alakjaiban és elcsufításában;

3) **hugycsőszűköléseket**;

4) friss údült nyákfolyásokat **nőknél**, az ugynevezett **fehérfolyást**, és az onnan eredő

m a g t a l a n s á g o t;

5) **bőrkiütéseket**;

6) a **hugyholyag betegségeit** és mindennemű **vizelési nehézségeket**.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7 órától 8-ig.

LaKik: PESTEN, belváros, kigyó-utca 1. szám, kigyó- és városház utca sarkán, (Rottenbiller-féle házban) 1-ső em. bemenet a lépcsőn.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

Galandféreg (Pántlika-giliszt)

6 óra alatt kihajtatik.